

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ КОРАБЛЕБУДУВАННЯ
ІМЕНІ АДМІРАЛА МАКАРОВА
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ ІНСТИТУТ
ІМЕНІ В.О. СУХОМЛИНСЬКОГО
Кафедра спеціальної та інклюзивної освіти**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Проректор із науково-педагогічної
роботи

 Сергій СЛОБОДЯН

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Program of the Discipline

Нейропсихологічний супровід розвитку дитини

NEUROPSYCHOLOGICAL SUPPORT FOR CHILD DEVELOPMENT

рівень вищої освіти _____ другий (магістерський) _____

тип дисципліни _____ нормативна _____

мова викладання _____ українська _____

Миколаїв – 2025

Робоча програма навчальної дисципліни «ВК Нейропсихологічний супровід розвитку дитини» є однією із складових комплексної підготовки фахівців галузі знань А Освіта, усі спеціальності

« 4 » березня 2025 р. 25 с.

Розробник: *Шапочка Катерина Анатоліївна*, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри спеціальної та інклюзивної освіти

Проект робочої програми навчальної дисципліни «ВК Нейропсихологічний супровід розвитку дитини» розглянуто на засіданні кафедри спеціальної та інклюзивної освіти
Протокол № 4 від « 5 » березня 2025 р.

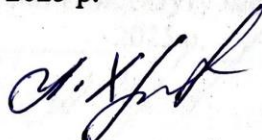
В.о. завідувачки кафедри

Катерина ШАПОЧКА

Проект робочої програми навчальної «ВК Нейропсихологічний супровід розвитку дитини» розглянуто Науково-методичною комісією Навчально-наукового педагогічного інституту імені В.О. Сухомлинського
Протокол № 3 від « 6 » березня 2025 р.

Голова

Людмила ХРЯЩЕВСЬКА

Проект робочої програми навчальної дисципліни «ВК Нейропсихологічний супровід розвитку дитини» погоджено з навчальним відділом

Начальник відділу

Андрій ЛАБАРТКАВА

Робочу програму навчальної дисципліни «ВК Нейропсихологічний супровід розвитку дитини» затверджено Навчально-методичною радою НУК
Протокол №3 від « 26 » березня 2025 р.

Голова НМР НУК

Сергій СЛОБОДЯН

© НУК, 2025

© Шапочка К.А., 2025

ЗМІСТ

<i>Вступ</i>	<i>4</i>
<i>1. Опис навчальної дисципліни</i>	<i>5</i>
<i>2. Мета вивчення навчальної дисципліни.....</i>	<i>6</i>
<i>3. Передумови для вивчення дисципліни.....</i>	<i>6</i>
<i>4. Очікувані результати навчання.....</i>	<i>6</i>
<i>5. Програма навчальної дисципліни</i>	<i>6</i>
<i>6. Методи навчання. Засоби діагностики результатів навчання та методів їхнього демонстрування.....</i>	<i>11</i>
<i>7. Форми поточного та підсумкового контролю</i>	<i>11</i>
<i>8. Критерії оцінювання результатів навчання</i>	<i>15</i>
<i>9. Засоби навчання.... ..</i>	<i>15</i>
<i>10. Рекомендовані джерела інформації</i>	<i>16</i>

Анотація

Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни «Нейропсихологічний супровід розвитку дитини» складена к.пед.н., доцентом Шапочкою Катериною Анатоліївною відповідно до освітньо-професійної програми підготовки магістрів спеціальності А6 Спеціальна освіта.

Дана програма може бути використана багато профільно в системі підготовки студентів та перепідготовки, підвищення кваліфікації педагогічних працівників.

Курс «Нейропсихологічний супровід розвитку дитини» розрахований на студентів вищих навчальних закладів, тому метою даного курсу є ознайомлення студентів спеціальності з базовими теоретичними положеннями цієї навчальної дисципліни, зокрема з її понятійним апаратом, найбільш загальними відомостями про роботу мозку, його порушеннями та їх причини, специфіку розвитку пізнавальних процесів та особистості з порушеннями мови, психодіагностикою порушень мови, а також з прийомами практичного застосування набутих знань. Завданням викладання цієї дисципліни є поглиблене вивчення студентами досягнень психології в сфері нейропсихології, психодіагностики, патопсихології, логопсихології та психосемантики, ознайомлення з психодіагностичними методиками пізнавальної сфери під час роботи з дітьми з ООП.

Ключові слова: *нейропсихологія, супровід, розвиток дитини, діти з ООП, ВПФ*

Summary

The program for the study of the normative educational discipline "Neuropsychological support for child development" was compiled by PhD, Associate Professor Kateryna Shapochka in accordance with the educational-professional program of masters of special pedagogy.

This program can be used in many profiles in the system of training students and retraining, improving the qualifications of pedagogical workers.

The course "Neuropsychological support of child development" is designed for students of higher educational institutions, therefore the purpose of this course is to acquaint students of the specialty with the basic theoretical provisions of this educational discipline, in particular with its concepts, the most general information about the work of the brain, its disorders and their causes, specifics development of cognitive processes and personality with speech disorders, psychodiagnostics of speech disorders, as well as methods of practical application of acquired knowledge. The task of teaching this discipline is the in-depth study by students of the achievements of psychology in the field of neuropsychology, psychodiagnostics, pathopsychology, logopsychology and psychosemantics, familiarization with psychodiagnostic methods of the cognitive sphere when working with children with special educational needs.

Key words: *neuropsychology, support, child development, children with special needs, higher mental functions*

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність (освітня програма), освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	А Освіта	Обов'язкова	
Модулів – 2		Рік підготовки:	
Змістових модулів – 4		1-й	1-й
Електронний адрес РПНД на сайті Університету	А6 Спеціальна освіта (ОП Логопедія)	Семестр	
		2-й	2-й
		Лекцій	
		30 год.	8 год.
Індивідуальне науково- дослідне завдання –		Практичні, семінарські	
		15 год.	8 год.
Загальна кількість годин – 120		Лабораторні	
		0 год.	0 год.
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3; самостійної роботи студента – 5	Освітній рівень: другий (магістрський)	Самостійна робота	
		75 год.	104 год.
		Індивідуальні завдання:	
		Вид контролю: іспит	
		Форма контролю: комбінована	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: курс «Нейропсихологічний супровід розвитку дитини» розрахований на студентів вищих навчальних закладів, тому метою даного курсу є ознайомлення студентів спеціальності з базовими теоретичними положеннями цієї навчальної дисципліни, зокрема з її понятійним апаратом, найбільш загальними відомостями про роботу мозку, його порушеннями та їх причини, специфіку розвитку пізнавальних процесів та особистості з порушеннями мови, психодіагностикою порушень мови, а також з прийомами практичного застосування набутих знань.

Завданням викладання цієї дисципліни є поглиблене вивчення студентами досягнень психології в сфері нейропсихології, психодіагностики, патопсихології, логопсихології та психосемантики, ознайомлення з психодіагностичними мето-диками пізнавальної сфери під час роботи з дітьми з особливими освітніми потребами, зокрема мовленнєвими порушеннями. Введення майбутнього спеціаліста у світ нейропсихологічних основ діагностики пізнавальної діяльності дітей з тяжкими порушеннями мовлення як наукового знання, викладення основних уявлень про природу суб'єктивної реальності уявлень, її специфіку, структуру та феноменологію; етапи вікового розвитку людини; сприяння формуванню гармонійно розвиненої особистості, розвиток у майбутнього спеціаліста зацікавлення до пізнання іншого і самопізнання, застереження від спрощених представлень про природу людини, особливо небезпечних для педагога-вихователя; закласти фундамент ефективного оволодіння і наступного використання знань інших галузей психології.

3. Передумови для вивчення дисципліни:

Вивчення дисциплін: педагогіка (загальна, дошкільна, історія дошкільної педагогіки), психологія (загальна, дитяча, педагогічна), невропатологія з основами генетики, логопедія та неврологічні основи логопедії.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студент оволодіває таким **компетентностями:**

І Програмні результати навчання:

РН 3. Розробляти та впроваджувати інноваційні методики і технології корекційно-розвивальної роботи з особами з особливими освітніми потребами, генерувати нові ідеї для удосконалення навчання, виховання, розвитку та соціалізації цих осіб.

РН 4. Добирати та застосовувати ефективні методики комплексного оцінювання розвитку дітей, рефлексувати та критично аналізувати достовірність одержаних результатів оцінювання, визначати на основі їх інтерпретації особливі освітні потреби дітей та рівень освітньої підтримки.

РН 5. Аргументувати, планувати та надавати психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові послуги (допомогу) відповідно до рівня функціонування, обмеження життєдіяльності та розвитку дитини з особливими освітніми потребами, забезпечувати ефективність власних дій.

РН 6. Встановлювати ефективну взаємодію з батьками, колегами, фахівцями, різними соціальними інституціями з метою забезпечення якості спеціальної та інклюзивної освіти на засадах партнерства.

РН 7. Робити фаховий внесок до професійних знань і практики та оцінювання результатів діяльності команди у сфері психолого-педагогічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами в інклюзивному освітньому середовищі, мотивувати учасників команди супроводу до досягнення спільних цілей.

РН 8. Приймати ефективні рішення з питань спеціальної та інклюзивної освіти, у тому числі

у складних і непередбачуваних умовах; прогнозувати їх розвиток; визначати фактори, що впливають на досягнення поставлених цілей, зокрема, вимоги споживачів; аналізувати і порівнювати альтернативи; оцінювати ризики та імовірні наслідки рішень.

РН 9. Вільно спілкуватись усно і письмово українською та іноземною мовами при обговоренні професійних питань, досліджень та інновацій в сфері спеціальної та інклюзивної освіти.

РН 12. Організовувати та здійснювати методичний супровід процесу навчання, виховання й розвитку дітей з особливими освітніми потребами в умовах спеціальних закладів освіти та інклюзивного освітнього середовища.

РН 13. Розробляти та реалізовувати заходи зі створення безпечного і здоров'язбережувального освітнього середовища, забезпечувати його якість та ефективність освітнього процесу з урахуванням особливих освітніх потреб, можливостей та здібностей дітей.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студент оволодіває такими компетентностями:

Загальнопредметні:

ЗК-1. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК-3. Здатність працювати в команді.

ЗК-4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово

ЗК-6. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК-8. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

Спеціальні (фахові) компетентності:

СК-1. Здатність здійснювати теоретичний, методологічний та емпіричний аналіз актуальних проблем спеціальної та інклюзивної освіти.

СК-2. Здатність розробляти та впроваджувати інноваційні методики і технології корекційно-розвивальної роботи з особами з особливими освітніми потребами (залежно від спеціалізації).

СК-3. Здатність здійснювати діагностико-аналітичну, корекційно-розвивальну, консультативну діяльність з урахуванням особливих освітніх потреб здобувачів.

СК-4. Здатність ефективно взаємодіяти з батьками, колегами, іншими фахівцями у процесі психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами на засадах партнерства.

СК-7. Здатність до організації освітнього процесу у спеціальних закладах дошкільної і загальної середньої освіти з використанням сучасних засобів, методів, прийомів, технологій.

СК-8. Здатність до організації процесу навчання, виховання й розвитку дітей з особливими освітніми потребами в умовах інклюзивного освітнього середовища.

СК-9. Здатність до організації безпечного і здоров'язбережувального освітнього середовища, у тому числі інклюзивного освітнього середовища.

4. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1. Змістовий модуль 1

Введення в психодіагностику.

Теоретичні основи дитячої психодіагностики. Історія психодіагностики. Вчені, що внесли особливий вклад в розвиток нейропсихології. Основні шляхи розвитку нейропсихології. Вклад Л.С.Виготського та А.Р.Лурії в розвиток нейропсихології. Мозок – субстрат психічних процесів. Методологічні основи нейропсихології

Теорія системної динамічної локалізації вищих психічних функцій. Зв'язок нейропсихології із загальною психологією. Поняття, що є загальними для нейропсихології і загальної психології. Основні характеристики вищих психічних функцій. Визначення вищих психічних функцій. Функціональна система в нейропсихології. Сугубо нейропсихологічні поняття. Вузкий локалізаціонізм. Антилокалізаціонізм. Еклектична концепція. Принцип динамічної локалізації вищих психічних функцій.

Основні принципи будови мозку. Горизонтальна і вертикальна мозкова організація вищих психічних функцій. I-й рівень – кора головного мозку. II-й рівень – базальні ядра півкуль головного мозку. III-й рівень – гіпокамп, гіпофіз, гіпоталамус, поясна звивина, миндалевидне ядро. IV-й рівень – ретикулярна формація і інші структури головного мозку. Основні анатомічні дані про будову мозку. Кора великого мозку Асоціативні та проєкційні системи мозку. Лімбіко-ретикулярна система. Значна мінливість головного мозку. I- енергетичний блок мозку. II – блок прийому, переробки і збереження екстерорецептивної інформації. III – блок програмування, регуляції і контролю за перебігом психічної діяльності. Зони аналізатора.

Проблема міжпівкульової асиметрії мозку і міжпівкульова взаємодія. Анатомічні дані міжпівкульової асиметрії. Функціональна міжпівкульова асиметрія. Домінантність півкуль. Міжпівкульова взаємодія. Розщеплений мозок. Сенсорні, мовні, рухові, зорово-конструктивні феномени у хворих із розщепленим мозком

Проблема вищих психічних функцій в нейропсихології. Визначення поняття вищі психічні функції. Системність – одна із найважливіших її характеристик вищих психічних функцій. Соціальність вищих психічних функцій. Біологічні основи вищих психічних функцій. Мовна опосередкованість вищих психічних функцій. Внутрішньосистемні і міжсистемні перебудови.

Теоретичні основи нейропсихології. Сучасна теоретична основа нейропсихології. Вищі психічні функції і структури мозку. Вищі психічні функції та функціональні системи мозку. Основні наукові погляди на локалізацію вищих психічних функцій. Сучасна локалізація вищих психічних функцій в мозку. Довільність регуляції ВПФ. Новизна та оригінальність поглядів лурієвської нейропсихології на ВПФ

Будова та функції головного мозку. Основні частки головного мозку. Функції основних часток головного мозку. Рівні головного мозку. Роль рівнів головного мозку в формуванні ВПФ. Взаємозв'язок між блоками головного мозку за А.Р. Лурією. Участь блоків головного мозку в формуванні ВПФ. Лобна кора і її роль в довільній регуляції вищих психічних функцій і поведінки в цілому. Лобна кора і її вплив на мовну регуляцію рухових актів. Лобна кора і зоровий гнозис. Вплив лобної кори на мнестичні процеси. Лобна кора та її вплив на інтелектуальну діяльність

Роль півкуль головного мозку в формуванні вищих психічних функцій. Особливості будови правої та лівої півкуль. Функціональна специфічність півкуль. Взаємодія півкуль при формуванні ВПФ. Роль потиличних часток правої та лівої півкуль у формуванні ВПФ. Роль скроневих часток правої та лівої півкуль у формуванні ВПФ. Роль тім'яних часток правої та лівої півкуль у формуванні ВПФ. Роль лобних часток правої та лівої півкуль у формуванні ВПФ

Змістовий модуль 2

Характеристика пізнавальної сфери людини

Сутність та різновиди відчуттів людини. Сприймання – сутність та різновиди, властивості та закономірності. Мислення людини – сутність та різновиди. Увага – сутність, функції та різновиди. Пам'ять – сутність, функції та різновиди. Сутність та різновиди уяви. Особливості розвитку пізнавальних процесів у дітей з порушеннями мовлення.

Модуль 2. Змістовий модуль 3

Особливості пізнавального розвитку людини на різних вікових етапах

Пізнавальний розвиток немовлят, дітей раннього віку, дошкільнят, дітей молодшого шкільного віку та підлітків.

Психологічний супровід формування моделі дитини раннього та дошкільного віку. Психологічні передумови засвоєння знань, умінь та навичок на кожному віковому етапі. Особливості діагностики психічного розвитку дітей дошкільного віку. Методи

психодіагностики дошкільників

Змістовий модуль 4

Проведення психодіагностичного обстеження.

Організація та проведення психодіагностичного обстеження, визначення шляхів роботи з дитиною. Методи дитячої психодіагностики.

Основні напрямки розвитку нейропсихології Діагностичний напрямок. Нейропсихологія дитячого віку.

Стандарті тестові методики. Проективні методики. Специфіка застосування тестів з різними віковими категоріями досліджуваних. Загальна схема нейропсихологічного обстеження дітей.

Психодіагностика пізнавальних процесів дитини.

Особливості психодіагностики пізнавальних процесів дитини: відчуттів та сприймання, мислення, пам'яті, уваги та уяви. Методи діагностики тактильних і соматогностичних функцій. Діагностика уваги, пам'яті, мовленнєвих функцій читання і письма. Особливості психодіагностики пізнавальних процесів дітей з порушеннями мовлення. Різновиди та причини порушень мовлення. Методики нейропсихологічного обстеження.

Нейропсихологічний підхід до підготовки дітей з особливостями психофізичного розвитку до школи. Нейропсихологічна діагностика дитини: значення, методики, оцінювання, симптоматика відхилень

Методика нейропсихологічного обстеження дитини (повний варіант методики: анамнестичні дані; опитувальник; методики обстеження моторних і сенсорних асиметрій; праксису, гнозису і тактильних функцій; пам'яті; мовленнєвих та інтелектуальних функцій)

Нейропсихологічна симптоматика відхилень у розвитку дитини з ОПФР (прояви функціональної несформованості і функціональної дефіцитарності)

Методика психолого-педагогічного обстеження дитини з відхиленнями у розвитку

Експрес-методика психолого-педагогічного (масового) обстеження дітей з ОПП

4.

Структура навчальної дисципліни

Денна форма навчання

Назви змістових кредитів і тем	Кількість годин					
	усього	у тому числі				
		л	П	лаб	інд	ср
1	2	3	4	5	6	7
Модуль 1. Змістовний модуль 1.						
Тема 1. Введення в психодіагностику.	10	2				8
Тема 2. Особливості нейропсихологічної діагностики	10	2	2			8
Тема 3. Основні принципи будови мозку	10	4	2			8
Разом	30	8	4			24
Змістовний модуль 2.						
Тема 4. Характеристика пізнавальної сфери людини. Сутність та різновиди відчуттів людини. Сприймання – сутність та різновиди, властивості та закономірності.	10	4				8
Тема 5. Мислення людини – сутність та різновиди. Увага – сутність, функції та різновиди.	10	2	2			8
Тема 6. Пам'ять – сутність, функції та	10	2	2			8

різновиди. Сутність та різновиди уяви. Особливості розвитку пізнавальних процесів у дітей з порушеннями мовлення.						
Разом	30	8	4			24
Модуль 2. Змістовний модуль 3.						
Тема 7. Особливості пізнавального розвитку людини на різних вікових етапах. Пізнавальний розвиток немовлят, дітей раннього віку, дошкільнят, дітей молодшого шкільного віку та підлітків.	10	2				8
Тема 8. Психологічний супровід формування моделі дитини раннього та дошкільного віку. Психологічні передумови засвоєння знань, умінь та навичок на кожному віковому етапі	10	2	2			8
Тема 9. Особливості діагностики психічного розвитку дітей дошкільного віку. Методи психодіагностики дошкільників	10	4	2			8
Разом	30	8	4			24
Змістовний модуль 4.						
Тема 10. Особливості психодіагностики пізнавальних процесів дитини: відчуттів та сприймання, мислення, пам'яті, уваги та уяви	10	2				8
Тема 11. Нейропсихологічний підхід до підготовки дітей з особливостями психофізичного розвитку до школи. Нейропсихологічна діагностика дитини: значення, методики, оцінювання, симптоматика відхилень	10	2				9
Тема 12. Нейропсихологічна симптоматика відхилень у розвитку дитини з ОПФР (прояви функціональної несформованості і функціональної дефіцитарності). Методика психолого-педагогічного обстеження дитини з відхиленнями у розвитку. Експрес-методика психолого-педагогічного (масового) обстеження дітей з ОПП	10	2	3			9
Разом	30	6	2			26
Усього годин:	120	30	15			75

6. Темі практичних занять

Денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Особливості нейропсихологічної діагностики	2
2	Основні принципи будови мозку. Вищі психічні функції і структури мозку. Вищі психічні функції та функціональні системи мозку	2
3	Особливості розвитку пізнавальних процесів у дітей з порушеннями мовлення.	2

4	Мислення людини – сутність та різновиди. Увага – сутність, функції та різновиди	2
5	Пам'ять – сутність, функції та різновиди. Сутність та різновиди уяви. Особливості розвитку пізнавальних процесів у дітей з порушеннями мовлення.	2
6	Психологічний супровід формування моделі дитини раннього та дошкільного віку. Психологічні передумови засвоєння знань, умінь та навичок на кожному віковому етапі	2
7	Особливості діагностики психічного розвитку дітей дошкільного віку. Методи психодіагностики дошкільників	2
8	Нейропсихологічна симптоматика відхилень у розвитку дитини з ОПФР (прояви функціональної несформованості і функціональної дефіцитарності) Методика психолого-педагогічного обстеження дитини з відхиленнями у розвитку Експрес-методика психолого-педагогічного (масового) обстеження дітей з ОПП	3
Усього годин:		15

Самостійна робота

Розподіл годин самостійної роботи для студентів денної форми навчання:

підготовка до практичних занять – **2-4 год. / 1 заняття**;

підготовка мультимедійної презентації до доповіді – **10 год. / 1 роботу**;

підготовка до контрольних заходів – **15 год. / 1 захід**

Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Вид роботи	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Підготовка до практичних робіт	30	32
2	Мультимедійна презентація/проєкт	10	20
3	Підготовка до контрольних заходів	20	20
4.	Підготовка доповіді /реферату	15	32
<i>Разом</i>		75	104

6. Методи навчання. Засоби діагностики результатів навчання та методів їхнього демонстрування

Словесні, наочні, практичні, практико-теоретичні, пояснювально-ілюстративні, репродуктивні Технології: здоров'язбережувальні, інформаційно-комунікаційні, комунікативно-мовленнєві, соціально-комунікативні, розвивальні, діагностичні, пропедевтичні, особистісно зорієнтовані, диференційованого навчання, методики виховного спрямування

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності.

1) За джерелом інформації:

- Словесні: лекція (традиційна, проблемна, лекція-прес-конференція) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (PowerPoint –Презентація), семінари, пояснення, розповідь, бесіда.

- Наочні: спостереження, ілюстрація, демонстрація.

- Практичні: вправи.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні,

аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; виконання індивідуальних навчальних проєктів.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; інтерактивні методи навчання, створення ситуацій пізнавальної новизни та зацікавленості.

Засобами діагностики та демонстрування результатів навчання є: поточне усне опитування, поточні письмові самостійні роботи, контрольні роботи, тестові технології, презентації, проєкти, підсумкова комплексна контрольна робота.

7. Форми поточного та підсумкового контролю

Для оцінки знань, умінь і навичок студентів при вивченні даного курсу використовуються наступні методи контролю: фронтальне опитування, письмове опитування, практичні заняття, контрольні роботи, творчі завдання, реферати.

Досягнення студента оцінюються за 100-бальною системою Університету.

Підсумкова оцінка навчального курсу містить оцінки з поточного контролю та оцінки підсумкового контролю. В кожного компонента своя частка в загальній системі оцінок, де студент може набрати від 60 балів до 100 балів. Під компонентом проміжних оцінок розуміються поточні оцінки протягом семестру.

Підсумкова оцінка навчального курсу є сумою проміжних оцінок (усна відповідь, проєктні (самостійні роботи), реферат, контрольна робота (максимально 85 балів) й оцінки за контрольну роботу (максимально 15 балів).

Поточний контроль проводиться на кожному практичному занятті та за результатами виконання завдань самостійної роботи. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти із зазначеної теми (у тому числі самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на заняттях та набутих практичних навичок під час виконання завдань практичних і проєктних самостійних робіт, а також презентації результатів виконаних завдань та досліджень.

Зарахування кредитів навчального курсу можливо тільки лише досягнення результатів, запланованих РПНД, що виражається в одній із позитивних оцінок, передбачених чинним законодавством.

Усні відповіді на семінарських заняттях	Критерії оцінювання
4	Відповідь правильна, повна, логічна, містить аналіз, систематизацію, узагальнення, містить аргументовані висновки з доречним ілюстративним матеріалом, може підкріплюватися коректними цитуваннями думок / поглядів учених.
3,5	Відповідь в цілому правильна, доволі повна, логічна; допущені несуттєві помилки та неточності у викладенні матеріалу.
2	Відповідь частково правильна, містить неточності, недостатньо обґрунтована з використанням неправильної / некоректної термінології.
1,5	Відповідь частково правильна, містить неточності, проте не містить жодних аргументів та ілюстративного матеріалу.
0	Студент не дає відповіді чи його відповідь містить значну кількість суттєвих помилок, не обґрунтована.
	Максимальна оцінка студента за цей компонент програми 32/16 балів (8 відповідей по 4 бали ДФН, 4 відповіді по 4 бали ЗФН).

Самостійна (проектна) робота	Критерії оцінювання
20	Студент правильно виконує завдання в установлений термін, презентує аналітику різних наукових джерел, підбирає доречний ілюстративний матеріал, здійснює коректні та доцільні цитування, а також грамотно проводить експеримент і на високому рівні здійснює обробку його результатів.
15	Студент правильно виконує завдання в установлений термін, презентує аналітику різних наукових джерел, допускається незначних помилок у добірці ілюстративного матеріалу, здійснює коректні та доцільні цитування, в експериментальних роботах містяться незначні недоліки в обробці їхніх результатів.
10	Студент виконує роботу з порушенням встановленого часу для цього виду роботи; дає в цілому правильну відповідь, але поверхнево чи з певними неточностями, подає недоцільні цитування та недоречні ілюстрації, а також виконує експериментальні роботи не на різнотипних мовленнєвих матеріалах та з недостатньою кількістю респондентів.
5	Студент виконує роботу з порушенням встановленого часу для цього виду роботи; дає в цілому правильну відповідь, але не презентує аналітику різних наукових джерел, не підбирає доречний ілюстративний матеріал, не наводить коректні та доцільні цитування, проводить експерименти, проте не презентує обробку його результатів та не демонструє вміння робити висновки.
1	Студент виконує роботу з методичної допомоги викладача на кожному етапі проведення експериментів.
0	Студент не виконує роботи.
	Максимальна оцінка студента за цей компонент програми 25/40 балів (5/8 робіт по 5 балів ДФН/ЗФН).

Контрольна робота	Критерії оцінювання
ДФН 14 ЗФН 12	Робота виконана без змістових помилок (завдання I, II та III рівнів складності), містить точні відповіді на питання теоретичного характеру, правильно ідентифікує технологію і правильно виявляє неточності в тексті. Бал знижується в разі наявності орфографічних та пунктуаційних помилок.
ДФН 13-11 ЗФН 11-9	Робота представлена з повними та правильними відповідями всіх рівнів складності, студент правильно ідентифікує технологію профайлінгу і правильно структурує хід виявлення брехні в тексті, проте допускається помилок шляхом упущення кількох відповідних маркерів. Бал знижується в разі наявності орфографічних і пунктуаційних помилок.
ДФН 10-7 ЗФН 8-6	Робота виконана з огріхами в описі технології профайлінгу, проте безпомилково виконано завдання I та II рівнів складності. В такій роботі завдання щодо детекції брехні в тексті виконано неправильно. Бал знижується в разі наявності орфографічних і пунктуаційних помилок.
ДФН 6-5 ЗФН 5-4	Робота виконана з неточностями у формулюванні дефініцій термінів (II рівень складності) та значними огріхами в описі технології профайлінгу (III рівень складності). Завдання щодо детекції брехні в тексті виконано неправильно або не виконано взагалі. Бал знижується в разі наявності орфографічних і пунктуаційних помилок.

ДФН 4–1 ЗФН 3–1	Робота містить значну кількість помилок у завданнях усіх рівнів складності або незначну кількість помилок у завданнях I та II рівнів складності та відсутності виконання завдань III рівня. Бал знижується в разі наявності орфографічних і пунктуаційних помилок.
0	Робота не виконувалася.
	Максимальна оцінка студента за цей компонент програми 14/12 балів (для ДФН/ЗФН)

Оцінювання курсової роботи

Виконання курсової роботи складається з двох складових: підготовка курсового проєкту, яка оцінюється у 70 балів та захисту курсового проєкту – 30 балів.

Максимальна кількість балів за курсовий проєкт – 100 балів.

№	Складова оцінки	Максимальна оцінка
1	Формулювання мети, завдань, об'єкту та предмету дослідження, актуальності теми.	5
2	Оформлення роботи згідно вимог до курсових проєктів: титульна сторінка, зміст, розмітка і нумерація сторінок, оформлення таблиць, рисунків, посилань, списку використаних джерел, обсяг роботи.	5
3	Теоретичне обґрунтування дослідження, аналіз, узагальнення теоретичного матеріалу, коректність понятійного апарату, доцільність використання термінології, формулювання теоретичних висновків. Достатній обсяг опрацьованого теоретичного матеріалу	10
4	Структура роботи, логічність подання текстового матеріалу, наявність змістовних зв'язків у розділах роботи, відповідність теоретичних узагальнень до практичних завдань, поставлених у роботі. Відповідність змісту роботи її темі, меті і завданням	10
5	Доцільність обраного діагностичного інструментарію, використання методів математичної обробки емпіричних даних.	10
6	Грамотна інтерпретація отриманих емпіричних даних, ґрунтовність і логічність сформульованих висновків	10
7	Самостійність виконаної дослідницької роботи, самостійність інтерпретації та висновків	10
8	Творчий підхід до роботи, оригінальність, перспективність до подальших досліджень	10
	Загальна кількість балів за підготовку курсового проєкту	70
9	Якість доповіді, її структура, послідовність, ґрунтовність доведень і умовиводів	10
10	Якість відповідей на запитання (правильність, ґрунтовність, аргументованість)	10
11	Якість наочних матеріалів до захисту (відео презентація)	10
	Захист курсового проєкту	30
	Підсумкова оцінка	100

Форма контролю	Максимальна кількість балів	
	Денна форма	Заочна форма
Модуль 1		
Практичні заняття	4x4 бали = 16 балів	2x4 бали = 8 балів
Самостійна (проєктна) робота	3x20 балів = 60 балів 1x10 = 10 балів	4x20 балів = 80 балів
Контрольна (письмова) робота	1x14 балів = 14 балів	1x12 балів = 12 балів

Всього	100 балів	100 балів
Модуль 2		
Практичні заняття	4x4 бали = 16 балів	2x4 бали = 8 балів
Самостійна (проектна) робота	3x20 балів = 60 балів 1x10 = 10 балів	4x20 балів = 80 балів
Контрольна (письмова) робота	1x14 балів = 10 балів	1x12 балів = 12 балів
Всього	100	100
Разом:	(100x2)/2	

8. Критерії оцінювання результатів навчання

		Денне відділення		Заочне відділення	
		Вид роботи	Кількість балів	Вид роботи	Кількість балів
Модуль 1.					
ЗМ 1	Т1	Відповідь на семінарському занятті		Відповідь на семінарському занятті	
		Самостійна (проектна) робота	20	Самостійна (проектна) робота	20
	Т2	Відповідь на семінарському занятті	4	Відповідь на семінарському занятті	4
		Самостійна (проектна) робота	20	Самостійна (проектна) робота	20
	Т3	Відповідь на семінарському занятті	4	Відповідь на семінарському занятті	
ЗМ 2	Т4	Відповідь на семінарському занятті	4	Відповідь на семінарському занятті	
		Самостійна (проектна) робота	20	Самостійна (проектна) робота	20
	Т5	Відповідь на семінарському занятті	4	Відповідь на семінарському занятті	4
		Самостійна (проектна) робота	10	Самостійна (проектна) робота	
	Т6	Відповідь на семінарському занятті			20
	Контрольна робота		14	Контрольна робота	12
Модуль 2					
ЗМ 3	Т7	Відповідь на семінарському занятті	4	Відповідь на семінарському занятті	4
		Самостійна (проектна) робота	20	Самостійна (проектна) робота	20

	T8	Відповідь на семінарському занятті	4	Відповідь на семінарському занятті	
		Самостійна (проектна) робота	20	Самостійна (проектна) робота	20
	T9	Відповідь на семінарському занятті		Відповідь на семінарському занятті	
ЗМ 4	T10	Відповідь на семінарському занятті	4		
		Самостійна (проектна) робота	20	Самостійна (проектна) робота	20
	T11	Відповідь на семінарському занятті		Відповідь на семінарському занятті	4
		Самостійна (проектна) робота	10	Самостійна (проектна) робота	
	T12	Відповідь на семінарському занятті	4		
		Самостійна (проектна) робота		Самостійна (проектна) робота	20
Контрольна робота			14	Контрольна робота	12
Підсумковий контроль		Іспит		Іспит	
Сума			(100x2)/2		100

12. Рекомендована література

Основна:

1. Павелків Р. В. Психодіагностичний інструментарій в умовах дошкільного закладу [текст] : навч. посіб. К. : «Центр учбової літератури», 2013. 296 с.
2. В.Тарасун Морфофункціональна готовність дітей з особливостями у розвитку до шкільного навчання: діагностика і формування. Монографія. К.: Видавництво Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова, 2008. 294 с
3. М.К.Шеремет, О.В.Боряк Неврологічні основи логопедії: навч.посіб. Суми: ФОП Цьома С.П., 2016. 252с.
4. Логопедично-реабілітаційний супровід дітей із порушеннями психофізичного розвитку : Монографія / [А. І. Кравченко, Л. В. Мороз, Л. Л.Стахова, О. В. Ласточкина, К. О.Зелінська-Любченко, І. В. Кравченко] ; за ред. А. І. Кравченка. Суми : ФОП Цьома С.П., 2021. 288 с

Допоміжна:

5. Москальова А.С. Методи психодіагностики в навчально-виховному процесі: Навч. посіб. К.:2013. 360с.
6. С.Д. Максименко ГЕНЕТИЧНА ПСИХОЛОГІЯ УЧІННЯ ЛЮДИНИ. Монографія. К., 2017. 206с.
7. Белей М.Д., Тодорів Л.Д. Основи діагностичної психології. – Івано-Франківськ: Тіповіт, 2008. – 296

Допоміжна

8. Максименко С.Д. Медична психологія : підручник / С.Д. Максименко, Я В.

Цехмістер, І.А. Коваль, К. С. Максименко; за загальною ред. С.Д. Максименка. – 2-е вид. – К.: Слово, 2014. – 516 с.

9. Прасол Д.В. Основи психосемантики: Навчально-методичний посібник. Миколаїв: Вид-во «Арнекс», 2010. 96 с.

10. Матейко Н.М. Основи психодіагностики: інструктивно-методичні матеріали до самостійної роботи. – Івано-Франківськ: Симфонія форте, 2013. 80с.

11. Психодіагностика: практикум/[уклад.:Н.О.Данильченко, А. В. Вертель]. Суми : Вид-во СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2010. 140 с.

13. Інформаційні ресурси

Національна бібліотека України ім. В. Вернадського <http://www.nbuv.gov.ua/>

Сайт Міністерства освіти та науки України <http://www.mon.gov.ua/>

Сайт Національної академії педагогічних наук України <http://naps.gov.ua/>

Всеукраїнський фонд «Крок за кроком» <http://www.ussf.kiev.ua/iearticles/88/>

Діти з особливими потребами в освітньому просторі України <http://old.zounb.zp.ua/node/5808>

Інклюзивна освіта – Департамент освіти і науки Миколаївської обласної державної адміністрації <http://oblosvita.mk.gov.ua/ua/inkluzia/>